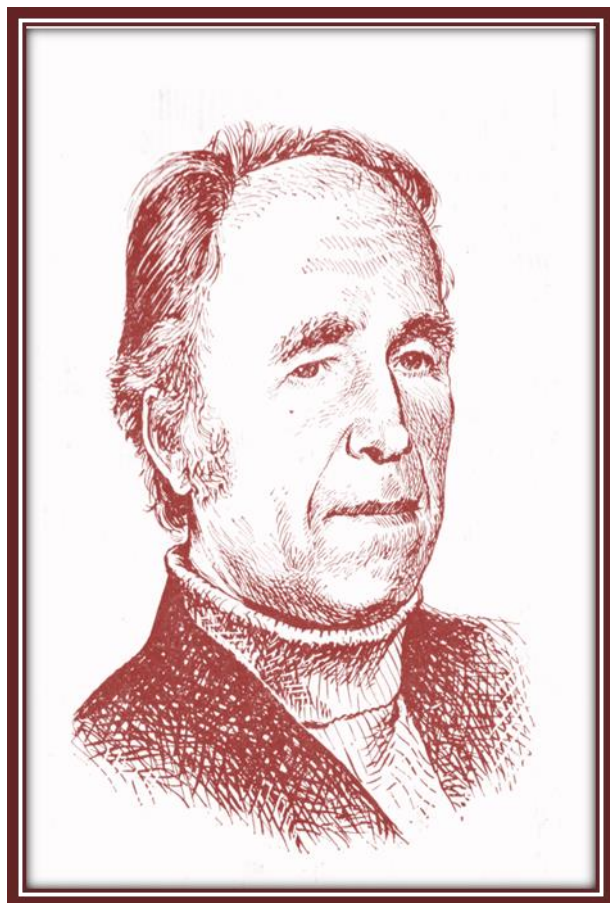

Департамент культури, туризму та культурної спадщини
Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка
Відділ інформаційно-бібліографічних послуг та краєзнавства

**«І чимсь далеким, дорогим до болю
Запахли раптом батьківські краї...»**

**(до 100-річчя від дня народження українського
поета Віктора Соколова)**

**бібліографічний огляд для користувачів шкільного
віку**

та організаторів дитячого читання

Кропивницький

2019

Департамент культури, туризму та культурної спадщини

**Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка
Відділ інформаційно-бібліографічних послуг та краєзнавства**

**«І чимсь далеким, дорогим до болю
Запахли раптом батьківські краї...»**

*(до 100-річчя від дня народження українського поета
Віктора Соколова)*

бібліографічний огляд для користувачів шкільного віку
та організаторів дитячого читання

Кропивницький

2019

УДК 016:8

І 96

Автор-укладач Г. В. Рубленко

Літературний редактор О. В. Ліпей

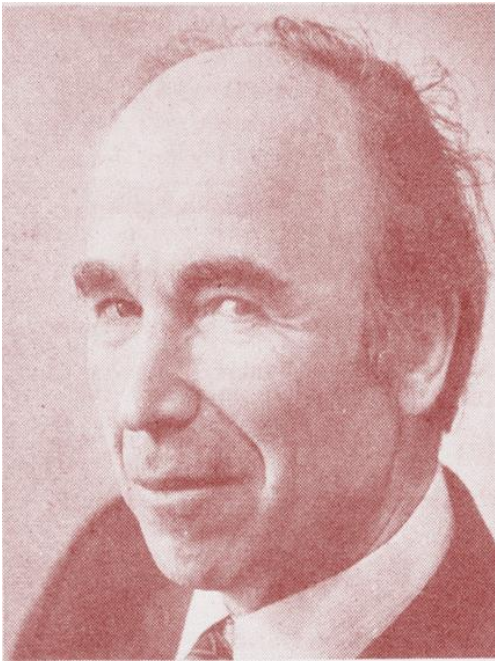
Комп'ютерна верстка О. О. Лукіних

Відповідальна за випуск Т. С. Манжула

«І чимсь далеким, дорогим до болю запахли раптом батьківські краї...» (до 100-річчя від дня народження українського поета Віктора Соколова) бібліографічний огляд для користувачів шкільного віку та організаторів дитячого читання / Департамент культури, туризму та культурної спадщини; Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка; уклад. Г. В. Рубленко. – Кропивницький, 2019. – 20 с.

Від укладачів

Віктор Вікторович Соколов – відомий український поет і прозаїк, публіцист, журналіст, член Спілки письменників України, почесний громадянин міста Світловодська. У фокусі його лірики завжди були загальнолюдські проблеми, з своїм читачем на сторінках збірок віршів він вів відвертий, живий діалог. Його поетичні роздуми були сповнені наболілими соціальними, екологічними, моральними проблемами рідної землі, а головною наукою свого життя він вважав науку доброти. Бібліографічний огляд містить спогади, автобіографічні та неопубліковані твори і розрахований на широке коло читачів, що цікавляться літературою та історією рідного краю.

Я вважаю,
що книжка варта шани лиш тоді,
коли вона й не тоне у воді,
І у огні на попіл не згорає.
До цього міг додати лиш одне я,
Хоч, може, це для вас і не нове:
Допоки книга в спогадах живе –
Вода й вогонь безсилі перед нею.

В. Соколов

Життя

Народився майбутній поет 17 квітня 1919 року в селі Табурищі Новогеоргіївського району на Кіровоградщині (нині район міста Світловодськ). Село залишилося тільки в болючих спогадах автора – його затопили при будівництві Кременчуцької ГЕС:

с. Табурище перед затопленням

«Нема вже і в помині Табурища...

Нема села. Є селище при ГЕСі,

І на гробках старого кладовища
Будинки пнуться в димне піднебесся.

А в них, одноманітних, і висотних,
Ні матері, ні діда, ні рідні...
І грає десь транзистор безтурботно,
І байдуже поближують вогні...

«Наша вулиця, що тяглася довгим рядом білих мазанок під прибережною горою, називалася Чорноморівкою. За переказами, в давні часи старий запорізький козак Чорномор, втративши у жорсткій січі з ординцями усіх своїх побратимів, Дніпром піднявся нагору, до Високого каменя, котрий, наче величезне чорне ікло затонулого чудовиська, піднімався над порогом і стрімниною, і тут, у підніжжя гори посеред дубового гайку, поставив собі хату, з якої і почалася Чорноморівка. І ось на цій вулиці стояла в свій час і хата сільського бондаря Віктора Яковича Соколова – приземкувата, під порослою мохом солом'яною стріхою, насунутою, ніби стара потерта папаха, на самі очі-вікна.

Однак сталося так, що в рік моєї появи на світ Божий – а був це як його величали «незабутній дев'ятнадцятий» – епідемія тифу, що лютувала в цих краях, не минула і нашого двору і забрала у нас матір. А нас було уже восьмеро. Наймолодшого, мене, ще гойдали в люльці...».

А далі свою долю поет згадає у віршах роману «Листи до матері у потойбічний світ»:

Тебе поклали під хрестом гранітним,
Над цвинтарем густішала імла...
Мене ж, сповивши, жіночка бездітна
Несла в цей час на свій куток села...

Так і опинився майбутній поет в хаті чи не найбільшого в Табурищі жителя, Гавриїла Баранця. Його, правда, в цей час удома не було – здійснював революцію у волості. Дім його названих батьків був на іншому кінці Чорноморівки... Ні городу, ні саду. Стара груша у дворі, дві-три вишні, кущ калини – ось і все багатство. Та ще ткацький верстат, на якому ще мати Гавриїла Баранця ткала дивовижні полотна.

Треба сказати, що с. Табурище було не стільки селом хліборобів, скільки ремісників – адже степ за горами, за долами.

Названий батько, який після Першої світової війни і революційних потрясінь повернувся додому на трофейному вороному коневі, прикупив половину

сукновальні. Разом з Віктором, єдиним помічником, їздив прилеглими селами, збирав домоткане сукно і звалював його до такої щільності, що жоден найлютіший мороз не пробирав у ньому.

1929 рік приніс колективізацію. Недовго думаючи, Гавриїл Андронович віддає в комуну все нажите добро:

«І що б ти, мамо, думала? Не жалко

Йому було господарю нічого:

Ні реманенту, ані сукновалки.

От тільки стало шкода вороного...

І він мені промовив:

– Відведи...

І я повів його у поводу:

Веду і плачу. Плачу і веду...

Бо більшого дружка на все село,

Ніж коник наш у мене не було...».

На жінку, яка причитала «Та як же так, та ми ж своїми мозолями!..» – Гавриїл Андронович прикрикнув: Не голоси, як над покійником! Ти що, розумніша за товариша Сталіна? Він знає, що робити! А мені он вже й справу знайшли – рахівником у сільраді ... Та скоро в село з Росії направили нового голову сільради – Коруца. І об'явив він Гавриїла Баранця форменим кулаком, що примазався до радянської влади...

«... Такого сатанинського розбою

Одвіку ще не знало Табурище...

Все вигребли! Все понесли з собою –

Із хати. Із комори. Із горища.

Зняли з гвіздка і ходики старенькі!..

Я плачу:

– Як же в школу йти мені?..

Зняли, й мене не пожаліли, ненько,

– Лишилась тільки пляма на стіні...

Гонимі страхом, Баранці мої

Десь подались. Куди? В які краї?

І я zostавсь – не знаю, чий і син –

У хаті, ще й нетопленій, один...

А йшов голодний 33-й рік...»

Віктор Соколов услід за старшими братами і сестрами подався на Донбас у пошуках рятівного куска хліба, коли йому минав тринадцятий рік. Найнявся пасти громадську худобу в Харцизьку, аби заробити хоч на якийсь одяг, та ледве не поплатився життям:

Не знаю навіть, як і вижив, мамо,

Спізнились люди б хоч на мить одну...

Спасав тварину, що звалилась в яму,

І сам зваливсь у воду крижану!..

Лиш голова виднілася з ковбані –

Ніхто не зна, як довго кис я в ній...

Хвилини наближались останні...

Та й жінці, що знайшла мене, чужій,

Сказали лікарі: – Нема надій...

Чи й доживе він, хлопчик цей, до рання...

(В. В. Соколов „Листи до матері у потойбічний світ”)

Дожив, і вижив, але здоров'я було підірване назавжди.

В тридцяті роки жорна репресій насувалися на Україну. Гавриїла Баранця арештували 4 квітня 1938 року, а 15 – розстріляли. Ні слідства, ні суду, ні захисника, ні свідків: все вирішували так звані «трійки» НКВС». Реабілітували прийомного

батька 26 червня 1959 року за відсутністю складу злочину. Юнака, що навчався у технікумі, врятували с помилками зроблені документи на всиновлення.

Творчість

Саме у Макіївському технікумі зародилася у юнака любов до художнього слова. Завідувач технікуму Томашевський викладав російську мову і літературу, і як згадував В. Соколов «прекрасно знав і українську: міг на лекціях, поза всякою програмою, цілі сторінки читати напам'ять з улюблених творів, зокрема – з «Кайдашевої сім'ї». А щодо Шевченкового «Кобзаря», то в мене було таке враження, що він увесь – од слова до слова – в його голові. Був неодмінним учасником наших самодіяльних концертів і майстерно декламував зі сцени «Енеїду». Бритоголовий, широкоплечий, могутньої статури чолов'яга, він нагадував мені одного з героїв репінських «Запорожців». Саме він і надихав юнака разом з виробничою майстерністю опановувати і творчу, навіть подарував посібник із віршописання, де в популярній формі розтлумачувалось, що таке рима, розмір, алітерація та інші складові поетичного твору, і навіть пропонувалися практичні завдання, наприклад, до віршованих рядків дібрати рими.

«В літературі вважаю своїми найпершими вчителями Тараса Шевченка. Володимира Маяковського і Сергія Єсеніна. Уявлення про моїх вчителів у житті може дати такий мій міні-вірш:

Свої найперші поетичні проби
Я ніс на суд в свій цех, до сталеробів.
Читали і вибачливо всміхались:
- Ні, не попала плавка у аналіз...
Бо ж. нічого гріха таїти – знижку
Собі в труді давав я часом повну...
Тепер шкодую, що не кожну книжку
Я ніс в завод, на суд отой – верховний».

Після закінчення технікуму у 1939 році В. Соколов працював техніком-сталеплавильником на заводі ім. Кірова. Цього ж року призивався до армії, але отримав білий білет за станом здоров'ям.

Друга світова війна оглушила вибухами Україну, як відомо, 22 червня 1941 року. А вже наступного дня в заводській газеті Макіївки «Кировець» з'явився вірш Віктора Соколова. І так – майже в кожному номері газети, до самої окупації міста: вірші, фейлетони, репортажі... А ще редагував заводську щотижневу сатиричну стіннівку. До речі, останній її номер, увесь в ідких карикатурах на Гітлера та його

поплічників, висів біля заводських воріт ще з тиждень після того, як німецькі вдерлися в місто.

Не припиняв літературної творчості антифашистського спрямування всі 22 місяці окупації Донбасу Рукописні листівки раптово з'являлося у під'їздах будинків, на парканах заводського селища...

У повоєнний період В. Соколов – відповідальний секретар газети «Макеевский рабочий», потім – голова правління Донецької письменницької організації, головний редактор журналу «Донбас».

Перша збірка поезій «Весна», за яку автора було прийнято до спілки письменників СРСР, вийшла у 1949 році. Потім з'явилися книги «Лицем до сонця», «Роботящим рукам».

У 1954 році разом з молоддю їде на освоєння цілинних земель, наслідком стала повість у віршах «На берегах Ішиму».

«Не знаю, добре це чи погано, але все моє творче життя в мені, – зізнається відверто літератор, – одночасно жили двоє – поет і публіцист. Перший «ночами бився над римою», і хоч не завжди, а щось путнє – «для душі» – з-під його пера виходило. Це видно хоча б із назв збірок: «Тобі», «Люби!», «Народи мені сина», «Сейсмична станція душі», «Тобою дихаю»... А другий із записником в руках все кудись поспішав: то на донецьку шахту, де очікувався новий рекорд, то в Кривий Ріг, де зводилася наймогутніша в країні домна, то в рідне Табурище, де починалась, як тоді казали, «велика будова комунізму» – КремГЕС. Цікавило все: і заполярна тундра, що раптом стала вогнедайною, і далекосхідний Зелений Клин, обжитий нашими земляками, і казахстанська цілина, яку так заповзято зрушували українські хлопці та дівчата».

А коли поет і публіцист об'єднували свої зусилля, тоді народжувалися визначні твори, як збірка документальних оповідань у віршах про видатних людей праці «Запали свою зорю».

Але провідним літературним жанром, до якого Віктор Соколов тяжів все своє творче життя, стануть поеми. Він написав їх близько двадцяти, в т. ч. і такі «широкоформатні» як поема «Китаянка», віршований роман з шахтарського життя «Моє серце в Донбасі», з неопублікованих – «Циганка Аза».

Тема любові до рідного краю стала провідною у творчості Віктора Соколова «Я поклав собі, що не помру доти, доки не скажу і своє добре слово про нашу славну Кіровоградщину». Безпосередньо і щиро він ділиться цією любов'ю з читачем:

І все-таки якимсь таємним зіллям
нас напуває змалку Батьківщина,
Бо почуття такі високі й сильні

До неї в нас. Та чи у нас єдиних?

Помічено давно, й не тільки мною:

Найліпше птиця отоді співає,

Коли вона – жаданою весною –

Верта додому із чужого краю.

Вже тане сніг у Табурищі,

Хоч наче ж і недавно ліг,

І з кожним днем все ближче, ближче

Весна підходить під поріг...

А ось уже й лелека в небі

В крутім кружляє віражі...

Мій край! Згадаю лиш про тебе,

І тане сніг в моїй душі!..

І знов – стежина під ногами,

Що в світ колись мене вела...

Запахло перволистом з гаю,

Квітує груша край села.

Десь чути журавлиний клекіт,

Десь півник у селі озвався, –

І все, що вже було далеким,

Таким близьким стає нараз...

Голод 1933 року закарбувався в пам'яті ще підлітка жахливим сонмом образів і запахів, трагедією цілого села:

СПОГАД

Ні крихти у роті
Вже стільки діб...
Немов у гарячці,
Я марю їжею.

І раптом –
Десь голосно:
«Свіжий хліб!
Кому, громадяни,
Хліба свіжого!»

Що кажете!
Хліб!
Біля нашого дому!
А голос, мов дражнить,
Лунає на ганку...
І я – задихаюсь.
Бо синя судома
Змією здавила
Мою горлянку.
Немовби і справді
Змію скидати,
Тягнусь я до горла
Рукою кволою.
І раптом –
Кричу у нестямі:
– Дайте!
Ви чуєте! Дайте,
Бо я – збожеволію...
Хоч скибку,
Хоч крихту,..
Тримався я стійко,
Та більше не можу,
Та більш – не зумію,
Бо я – ще дитина:
Тринадцятий тільки,
І я – ще нічого
Не розумію.
Ще вірю я в бога.
В дурні прикмети,
І де мені знати,
Це звідки зло:
Чи пухне від голоду
Вся планета,
Чи тільки моє
Журавлине село.
Вже з'їли усе ми...
Усе, що могли:

І всяке бадилля
І всяке лушпиння
І навіть з повітки
Лелеку стягли...
Прости нас, лелеко,
Ми, птахо, не винні...
Ми, птахо, голодні

Вже стільки діб,
І в нас порятунку
Немає іншого...

І раптом –
Десь голосно:
«Свіжий хліб!
Кому, громадяни.
Хліба свіжого!»
Мені! Хоч скоринку!
Ви чуєте, люди!
Мені! Я благаю!
Нехай і не свіжого...
Ні-ні, я не їсти,
Я нюхати буду:
Понюхаю тільки,
і – знаю – виживу...
...Я кліпнув очима
Й від сонця – осліп.
За вікнами
Ранок встає засніжений...
В сусідню крамничку
Завезли хліб,
І пахне все місто
Хлібинкою свіжою...

Переживши веремію голодних літ, жорна репресій і воєнне лихоліття, поет не зрадив любові до отчого краю:

Нехай жилось на ній не дуже легко,
Але вона – і рідна, і єдина.
У ній останки пращурів далеких
І свіжі ще солдатські домовини.

В ній все, в землі: початок хлібних стебел,
І райдуги, і співу солов'я.
Тож отчу землю і на сьоме небо,
Живий і мертвий, не змінюю я.

Життя Віктора Вікторовича Соколова обірвалося 24 квітня 2002 року. Похований на Київському Байковому цвинтарі.

Рідний край ще довго ще довго пам'ятатиме поета-земляка, який залишив по собі такі вічні та людяні рядки:

... І всю цю красу до травинки останньої –
Ви чуєте, люди? Я вам залишаю!
Не миску щербату й дідівське корито
Даю вам у спадщину неподільну.
А щастя по добрій землі ходити.
І дихати сонцем і вітром вільним;
Вставши до праці на мудрім світанні
І пісню-супутницю брати з собою,
І в серці нести по годину останню
Жагу до життя і насагу до бою.

Пам'ять

Твори В. В. Соколова перекладалися російською, білоруською, казахською, литовською, латиською, болгарською, угорською, молдавською, грузинською, таджицькою, туркменською, вірменською, китайською мовами.

У 2003 році рішенням 13-ї сесії 24-го скликання Світловодської міської ради Віктору Вікторовичу Соколову присвоєно звання «Почесний громадянин міста Світловодська», а у 2016 вулицю Колгоспну у Світловодській перейменовано на честь В. Соколова.

Дізнатися більше:

Твори автора

Книги

Соколов Віктор Вікторович. Вірші та поеми / **Віктор Вікторович Соколов.** – Київ: Держлітвидав України, 1957. – 199 с.

Соколов Віктор Вікторович. Крило під вітром: поезії / **В. В. Соколов.** – Донецьк: Донбас, 1966. — 104 с.

Соколов Віктор. Наука доброти: Восьмивірші / **Віктор Вікторович Соколов.** – Київ: Рад. письменник, 1990. – 199 с.

Соколов Віктор Вікторович. Сейсмична станція душі: Вірші та поема / **Віктор Вікторович Соколов.** – К.: Рад. письменник, 1972. – 75 с.

Соколов Віктор Вікторович. Серце сильніше вогню: документальна повість/ **Віктор Вікторович Соколов.** – К.: «Молодь», 1973. – 90 с.

Соколов Віктор Вікторович. Сивий квітень: Вибране/ **Віктор Вікторович Соколов.** – К.: Дніпро, 1979. – 365 с.

Соколов Віктор Вікторович. Солодка земля: поезії / **В. В. Соколов.** – К.: Держлітвидав, 1967. – 155 с.

Соколов Віктор Вікторович. Спадок: вірші та поеми / **Віктор Вікторович Соколов.** – К.: «Молодь», 1977. – 97 с.

Соколов Віктор Вікторович. Сталевар: вірші / **Віктор Вікторович Соколов.** – К.: «Веселка», 1976. – 74 с.

Соколов Віктор Вікторович. Черемховий цвіт: поезії / **Віктор Вікторович Соколов.** – К.: Рад. письменник, 1978. – 84 с.

Публікації

Соколов Віктор. А ми слухаємо і мовчимо.../ Віктор Соколов // Літературна Україна. – 1998 – **11 червня.** – С. 2.

Соколов Віктор. Боги і дияволи: оповідання / В.Соколов // Урядовий кур'єр. – 2000. – **11 листопада.** – С. 4-5.

Соколов Віктор. Ванькова сапетка: Бувальщина / Віктор Соколов // Народне слово. – 1999. – **27 березня.** – С. 3.

Соколов Віктор. Він заповідав нам: «Любіть Батьківщину!»: [Спогади про В.Сосюру] / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 2000. – **13 січня.** – С. 3.

Соколов Віктор. До рідного слова: Вірш на першу сторінку / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 1994. – **8 грудня.** – С.1.

Соколов Віктор. Закон життя: публіцистика / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 1999. – **22 квітня.** – С. 4,5.

Соколов Віктор. З Ірпінського зошита: вірші / Віктор Соколов // Вітчизна. – **1998.** – №11-12. – С. 16-19.

Соколов Віктор. З приводу одного інтерв'ю...: Письменницький роздум / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 2001. – **18 січня.** – С.2.

Соколов Віктор. Мініатюри / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 1985. – **31 жовтня.** – С.5.

Соколов Віктор. Місце зустрічі – під кленом: до 100-річчя від дня народження Павла Байдебури / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 2001. – **15 березня.** – С. 3.

Соколов Віктор. Перший сніг. Зимові замальовки: вірші / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 2001. – **1 березня.** – С. 5.

Соколов Віктор. «Прочитай мені отого віршика...» / Віктор Соколов // Урядовий кур'єр. – 2000. – **11 березня.** – С.8-9.

Соколов Віктор. Роздуми: вірші / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 1989. – **13 квітня.** – С.4.

Соколов Віктор. Слово про друга/ Віктор Соколов // Літературна Україна. – 1998. – **29 жовтня.** – С.4.

Соколов Віктор. Тяжіння земне / Віктор Соколов //Дніпро. – 1987. – **№5.** – С.6-7.

Соколов Віктор. «Ходив гарбуз по городу...» / Віктор Соколов // Народне слово. – 1998. – **6 червня.** – С.4.

Соколов Віктор. Товариш Толмашевський / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 2000. – 30 листопада. – С. 5.

Соколов Віктор. Читаючи німецький журнал: репліка / Віктор Соколов // Літературна Україна. – 1999. – 1 квітня. – С. 6.

Соколов Віктор. Шевченків гаман: Тарас Шевченко в моєму житті / **Віктор Соколов** // Київ. – 2003. – №4. – С. 3-7.

Соколов Віктор. Я живу на вулиці Олесья Гончара... / **Віктор Соколов** // Літературна Україна. – 2000. – 11 травня. – С. 4-5.

Соколов Віктор. Якби я жив у ріднім краї...: Письменницький роздум / **Віктор Соколов** // Літературна Україна. – 1998. – 10 грудня.

Твори про автора:

Книги

Літературний словник Кіровоградщини / авт.-упоряд. Л. Куценко ; Кіровоградська організація Спілки письменників України. — Кіровоград, 1995. — 126 с.

Публікації

Віктор Соколов: Некролог // Літературна Україна. – 2002. – 8 травня. – С. 8.

Гайдук С. Розгадаймо цю вічну загадку любові: Вечір творчості Віктора Соколова пройшов у бібліотечній філії № 7 / С. Гайдук // Світловодськ вечірній. – 2002. – 24 жовтня. – С. 8.

Гусева О. А помнишь, как все начиналось? / Гусева О. // Свет - Перспектива. – 2004. – 7 октября. – С. 7.

Корінь А. Про солодку землю поезії Віктора Соколова / А. Корінь // Народне слово. – 2002. – 1 серпня. – С. 3.

Мельниченко Наталія (науковий співробітник літературно-меморіального музею І.Карпенка-Карого). Син своєї епохи / Наталія Мельниченко // Народне слово. – 2014. – 10 квітня. – С. 10: фото.

Міщенко М. «... Те соколине Табурище»: До 85-річчя від дня народження Віктора Соколова / М. Міщенко // Світловодськ вечірній. – 2004. – 15 квітня. – С.8.

Міщенко М. 3 березня у квітень весняне вітання... / М. Міщенко // Свет – Перспектива. – 2005. – 28 апреля. – С. 13.

Міщенко М. За суворою міркою таланту / М. Міщенко // Свет - Перспектива. – 2004. – № 46. – С. 9.

Міщенко М. «Здається, це було недавно...» / М. Міщенко // Народне слово. – 2003. – **18 грудня**. – С. 3.

Міщенко М. «Та не забув я ні села, ні хати...»: Календар / М. Міщенко // Народне слово. – 2004. – **15 квітня**. – С. 3.

Плешкова Ольга. Вони чують всевіт... / Ольга Плешкова // Знам'янські вісті. – 2014. – **29 березня**. – С. 4: фото.

Про присвоєння звання «Почесний громадянин міста Світловодська» Соколову Віктору Вікторовичу (по смертності): Рішення 13-ї сесії 24-ого скликання Світловодської міської ради // Світловодськ вечірній. – 2003. – **5 червня**. – С. 2.

Ткачук Т. (працівник міського краєзнавчого музею). «Мій край! Згадаю лиш про тебе, і тане сніг в душі моїй»: Славетні земляки / Т. Ткачук // Світловодськ вечірній. – 2014. – **17 квітня**. – С. 8: Фото.

Чи знаєте ви творчість Віктора Соколова? // Вісті Світловодщини. – 2019. – **28 лютого**. – С. 8: фото.

Ресурси Інтернет

Гайдук С. «Нитка я, що міцно їх зв'язала...» (пам'яті Віктора Соколова і села Табурища) [Електронний ресурс] // Світловодськ: інтернет-видання: [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://svetlovodsk.com.ua/5648-sokolov.html>. – Назва з екрана. – (Дата звернення 2.04.2019). – Мова укр.

Нове наше море... Сторінками історії будівництва Кременчуцького гідровузла [Електронний ресурс] / Олег Бабенко, Іван Петренко. – Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2016. – 380 с. – (Серія «Архівні документи свідчать»). – Режим доступу: http://dakiro.kr-admin.gov.ua/book/nove_nashe_more.pdf. – Назва з екрана.

Соколов Віктор Вікторович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Соколов_Віктор_Вікторович. – Назва з екрана. – (Дата звернення 2.04.2019). – Мова укр.

Соколов Віктор Вікторович. Житиме завжди поезія серця [Електронний ресурс] // БІБЛІО-ЛІФЕ: [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://svit-2.blogspot.com/2014/04/blog-post_18.html – Назва з екрана. – (Дата звернення 2.04.2019). – Мова укр.

Соколов Віктор Вікторович [Електронний ресурс] // ОУНБ ім. Д.І. Чижевського: [веб-сайт]. – Електрон. дані. – Режим доступу: http://wiki.library.kr.ua//index.php/Соколов_Віктор_Вікторович. – Назва з екрана. – (Дата звернення 2.04.2019). – Мова укр.

Вибране

І от-весна! Все вище й вище небо,
І все гучніші людські голоси,
І вітер пахне першим цвітом степу,
І напуває в морі паруси...

Тож – навстіж вікна! Хай до нас чимдужче,
Застою зимовому навзамін,
Вривається квітневий, всюдисущий,
Освіжний вітер добрих перемін!

Земля від роду і до роду
У спадщину передається.
Шануймо ж все на ній, що зветься
Так просто й коротко – Природа:

І буйні трави, й тихі води,
І кожна квіточку в росі...
Щоб світу всій красі
Дістався і новому роду.

З «Оленчиного зошита»

(ненадруковане)

ВЧИТЕЛЬКА

Йду до школи, а мені
Всі ляльки мої сумні
Кажуть жалібно щоразу:
–Повертайся швидше з класу! –
Це ж мої маленькі доні,
Всіх по імені я знаю,
І коли прийду додому,
Я абетки їх навчаю.

Я для них, як і годиться,
Вже придбала читанку.
Це ж я в школі – учениця,
Ну а вдома – вчителька!

ВЕСНА

Співа струмочок, сонцю вдячний,
При оживаючим ліскові,
І птаха аж здригнулась лячно
Від бруньки пострілу різкого.

І оживає навіть камінь –
На ньому теж зрина трава.
Каштан спалахує свічками
І все подвір'я осява.

ПРО РІДНУ МОВУ

– Є у світі мов багато,
Годі всі порахувати! –
В класі вчителька сказала.
Тут Оленка й поспитала:
– А яка з них найгарніша
І яка нам найрідніша?
І в одвіт почули діти:
– Мови гарні – всі у світі,
Мова ж рідна – лиш одна:
Та, що всіх нас, любі діти,
У один народ єдна.
Материнську рідну мову
Ми, на щастя, чуєм змалу –
Ту, якою нам співала
Мама пісню колискову.

Бібліографічний огляд

«І чимсь далеким, дорогим до болю Запахли раптом батьківські краї...»

*(до 100-річчя від дня народження українського поета
Віктора Соколова)*

для користувачів шкільного віку
та організаторів дитячого читання

Укладач

РУБЛЕНКО Ганна Володимирівна

Літературний редактор: О. В. Ліпей
Комп'ютерна верстка: О. О. Лукіних
Відповідальна за випуск: Т. С. Манжула

Видавець та виготовлювач:

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка

вул. Шевченка, 5

м. Кропивницький, Україна, 25006

Тел./факс: (0522)22-45-85, 22-55-24

<http://librarychl.kr.ua>

E-mail: 02219398@mail.gov.ua